Skolestarterne i Veslehaven barnehage

- siste året før skolestart -

Med spente forventninger og nysgjerrighet for læring

Jeg hører,
og jeg glemmer!
Jeg ser,
og jeg husker!
Jeg gjør,
og jeg forstår!

Et hefte for foreldre/foresatte
til årets skolestartere i
Veslehaven barnehage

10 gode grunner til å lese høyt for barnet

1. Høytlesing er et godt utgangspunkt for å snakke om livet. Barnet kan snakke om sine erfaringer med utgangspunkt i det som skjer i bøkene.

2. Høytlesning skaper gode relasjoner mellom foreldre og barn. En hyggelig sosial aktivitet.

3. Høytlesing stimulerer barnas fantasi og nysgjerrighet. Barnet kan selv være med å dikte i fortellingen og skape sine egne bilder.

4. Høytlesing bidrar til å øke barnets sosiale ferdigheter. Barnet øver seg også på å leve seg inn i og forstå andres situasjon og følelser.

5. Høytlesing stimulerer barnets språkutvikling. Barnet møter flere ord enn det gjør i dagligtalen. Barnet får et større ordforråd.

6. Høytlesning fører til bedre leseferdigheter. Barn som blir lest for blir selv bedre lesere. Leser du høyt for barnet ditt får det et godt utgangspunkt for å lykkes på skolen.

7.Høytlesing fører til bedre skriveferdigheter. Barn som får høre et stort utvalg fortellinger, blir kjent med fortellingens grunnleggende oppbygging.

8. Høytlesning trener barnets konsentrasjonsevne. Når du leser for barnet lærer barnet å lytte og konsentrere seg om noe dere sammen retter oppmerksomheten mot.

9. Barnet får positive erfaringer med lesing. God litteratur gir barn og foreldre den umiddelbare gleden ved en god historie som er fortalt på en god og spennende måte.

10. Dere deler en kunstopplevelse. Når du leser for barnet ditt, gir du deg selv og barnet en kunstopplevelse.

Fra Leseskogen

Med spente forventninger og nysgjerrighet for å lære

Det siste året barna har i barnehagen før de skal begynne på skolen er spesielt på mange måter.

Barna har gått i barnehagen siden de var ganske små og kjenner nå omgivelser og rutiner svært godt.

De er eldst i barnehagen, og gruppa de tilhører heter ***SKOLESTARTERNE.***

SKOLESTARTERKLUBB

Når høsten kommer, har barna ofte gledet seg veldig til **skolestarterklubb**.

Dette markerer at de begynner å bli store og størst i barnehagen, og at skolestart nærmer seg.

Siste året før skolestart

Det er mange ting som skal på plass før skolestart. Dette vil vi prøve å formidle i denne brosjyren.

Her vil du finne informasjon om møter, samtaler, aktiviteter og annet om hva som er viktig å holde fokus på det siste året, både hjemme og i barnehagen.

Bakerst i brosjyren finner du eksempler på oppgaver som vi jobber med i barnehagen i *skolestarterklubben*.

Barna skal få kjennskap til og trening til skolestart

I dette ligger det at det skal være skoleforberedende oppgaver og aktiviteter i forhold til barnas alder og utvikling.

Barnehagen skal arbeide med å gjøre barna trygge på seg selv, både som tilhørere i skolestartergruppa og på vei inn i skolen.

Selvstendighetstrening, gruppetilhørighet, å ta ansvar og det å behandle hverandre med respekt er sentrale begreper for innholdet i gruppa.

Lovverk barnehagen må følge

Barnehageloven og *Rammeplan for barnehagen* har lagt klare føringer for at det skal skje en **planlagt overgang** mellom barnehage og skole.

Sandefjord kommune har utarbeidet en ***rutine for overgangen fra barnehage til skole og skolefritidsordning***. Denne rutinen følger også vi i Veslehaven barnehage Hemsbakken.

Rutinen vil sammen med lov og rammeplan danne grunnlaget for hvordan vi jobber i barnehagen med skolestarterne.

Rutine for sammenheng og samarbeid i overgangen fra barnehage til skole og skolefritidsordning (SFO) i Sandefjord kommune

Barnehagen og skolen skal i samarbeid legge til rette for barns overgang fra barnehage til første skoleår og eventuelt til skolefritidsordningen.

En god sammenheng mellom barnehage og skole handler om å legge til rette for et helhetlig opplæringsløp som ivaretar barnets behov.

*Foreldre og barn skal oppleve **overgangen som forutsigbar**, og **vite hva de kan forvente seg når barnet begynner på skolen og i SFO**.*

Hele rutinen kan leses på kommunens hjemmeside.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen.

Barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen.

Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.

Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

(Rammeplanen for barnehagen kap.6, overgangen mellom barnehage og skole)

OVERGANGEN FRA BARNEHAGE TIL SKOLE OG SFO

MÅLET med rutinen er å sikre en trygg og god overgang fra barnehage til første skoleår med tydelig sammenheng i opplæringsløpet

Pedagogisk tilbud til skolestarterne

Det siste året i barnehagen er barna med i **skolestarterklubben**.

Klubben starter opp i **september måned** og har ukentlige samlinger gjennom hele barnehageåret.

Én av pedagogene på avdelingen har ansvar for klubben og lager pedagogiske planer for gruppen. Med i klubben har pedagogen med seg en til to assistenter, avhengig av hvor mange skolestartere det er på avdelingen.

Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. (Rammeplanen kap 6)

Veslehavens læringsstrategi for skolestarterne er

"å gi barna kjennskap til og trening til skolestart"

I dette ligger det at det skal være skoleforberedende oppgaver og aktiviteter i forhold til alder og utvikling. Vi skal arbeide med å gjøre barna trygge på seg selv, både som tilhørere i skolestartergruppa og på vei inn i skolen. Selvstendighetstrening, gruppetilhørighet, å ta ansvar og det å behandle hverandre med respekt er sentrale begreper for innholdet i gruppa.

Gruppeaktiviteter for skolestartere

Når høsten kommer har barna ofte gledet seg veldig til ***skolestarterklubb***. Dette markerer at de begynner å bli store og størst i barnehagen, og at skolestart nærmer seg.

Hvordan avdelingen vil arbeide med skolestarter-klubben vil variere noe, men det er allikevel de samme grunntankene som gjelder. Avdelingens planer blir beskrevet i periodeplan.

Skolestarterne skal være med på dette siste året:

- Språksprell – metodiske språkleker for barn
- Numicon – matematikk for barn
- InPed – et pedagogisk verktøy
- Prosjekt om «kroppen min»

- Gårdsbesøk til Nalum
- Tur til skøytebanen i Bugården
- Delta på et arrangement i Bugården kirke

- Trafikkopplæring med **Tarkus** og Trygg Trafikk

- **Bjørnis** – et brann-forebyggende opplegg for skolestarterne

- Førstehjelp for barnehagebarn; **Henry**

På slutten av året så er det:

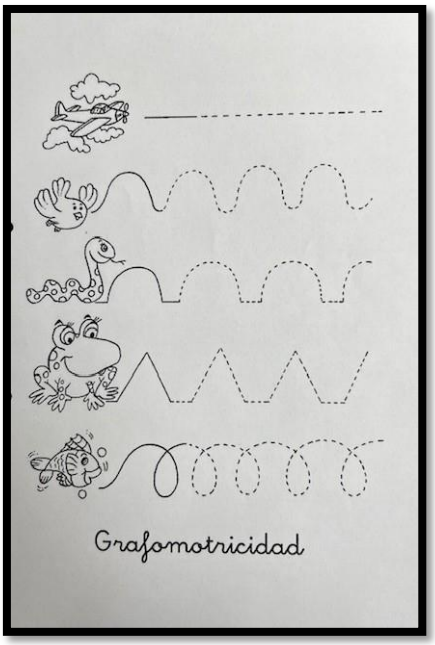
- Avslutning for barna en ettermiddag i juni
- Avslutning for foreldre og barn på slutten av sommerfesten

Barna skal oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole

Skolestarterne skal gjennom hele året bli presentert for og få litt kjennskap til bokstaver og tall. Barna skal ha ulike eksperimenter og aktiviteter i forhold til realfag. Barna skal leke med ord, begreper og bokstav/bokstavlyden. De skal klippe med saks og jobbe med blyantgrepet.

Barna skal øve på å holde konsentrasjon i lengre perioder enn tidligere, blant annet ved å jobbe med små oppgaver og ta imot og utføre beskjeder.

Foreldremøte i barnehagen

Vi gjennomfører et **foreldremøte** i barnehagen som er kun for foreldre til skolestarterne. Møtet blir avhold før eller etter foreldremøte for hele avdelingen. Det blir satt av 30 minutter til dette møte.

Tema på møte:

- Presentasjon av personalet, barna og foreldre/foresatte
- Informasjon om det siste året for skolestarterne i barnehagen
- Informasjon om det pedagogiske opplegget som avdelingen skal gjennomføre sammen med årets skolestartere
- Forventninger som dere foreldre/foresatte har til det siste året i barnehagen
- Forventninger fra barnehagen til dere foreldre/foresatte
- Informasjon om skjema ***Overgangsskjema, fra barnehage til skole og SFO***, som skal fylles ut av dere foreldre/foresatte i samarbeid med pedagog i barnehagen.
- Informasjon om Sandefjord kommunes overgangsrutiner

Informasjonsoverføring - fra barnehagen til skolen

I april så skal det fylles ut et skjema som heter ***Overgangsskjema, fra barnehage til skole og SOF.*** Skjemaet fylles ut i samarbeid mellom dere foreldre/foresatte og pedagog i barnehagen. Dere foreldre/foresatte samtykker til at vi i barnehagen kan fylle ut skjema og sende denne informasjon til skolen.

Foreldresamtale våren; På foreldresamtalen som gjennomføres på våren så fylles dette skjema ut. I forkant av samtalen har pedagog hatt samtale med barnet og fylt ut punkt 1 i skjema.

Skjemaet fylle ut i april og sendes til skolen barnet skal begynne på innen 15.april.

Skjemaet brukes for at skolen skal få kjennskap til barnet før skolestart. Innholdet i skjemaet vil på skolen være tilgjengelig for ledelsen og aktuelle ansatte på førstetrinn og SFO.

Skjemaet inneholder disse punktene:

- Barnets perspektiv (barnet svarer selv noen spørsmål)
- Informasjon om barnet
- Familie og nettverk
- Annet

Hele skjema kan du lese bak i dette hefte.

Informasjon og møter på skolen

Informasjon om nærskolen

I november/desember får alle som skal begynne på 1.trinn et brev fra skolen om informasjon om hvilken skole barnet skal begynne på. Alle barn tilbys plass på nærskolen, med utgangspunkt i folkeregistret adresse.

Foreldremøte for nye førsteklassinger

Foresatte til elever som skal begynne på skolen og SFO inviteres til et foreldremøte på skolen barnet skal begynne på. Informasjon fra skolen sendes ut i februar/mars.

Disse foreldremøtene foregår i **mai-måned, før «møt skolen»**. Møtene avholdes på ettermiddagen/kvelden.

Skolen informere blant annet om:

- Sammenheng i opplæringsløpet barnehage-skole
- Det faglige innholdet på første trinn
- Arbeid med skolemiljø
- Digitale samhandlingsplattformer, iPad som læringsbrett
- Gjensidige forventninger i skole-hjem-samarbeidet

Møt skolen

Elever som skal begynne på skolen og SFO i august inviteres til ***Møt skolen***. Dette forgår i mai-måned. Her får barna hilse på lærere for høstens 1.trinn og ansatte på SFO og andre barn som skal begynne i 1.klasse.

Hensikten med førskoledagen er å skape positive forventninger til skolestarten og bidra til at barn og foresatte opplever trygghet i forkant av skolestarten. Barna får mulighet denne dagen til å oppleve hvordan en skoletime og SFO-tid kan arte seg.

Hver skole gjennomfører **to skoledager i slutten av mai**. Hver av dagene skal barna være på skolen i to timer. Det er foreldrene som har ansvar for å følge sine barn til disse dagene.

Utviklingssamtale på skolen

I august/september, etter at barnet har begynt på skolen, så kaller skolen inn foresatte og eleven til en utviklingssamtale. Et tema i samtalen skal være hvordan eleven og foresatte opplever overgangen fra barnehagen til skolen. Samtalen skal klargjøre hvordan eleven, skolen og foreldrene skal samarbeide for å legge til rette for læringen og utvikling til eleven.

Hvordan forberede barna til skolestart?

Skolen anbefaler at barna øver på disse ferdighetene

- Kle av og på seg selv
- Knytte skolisser
- Gå på do alene
- Fullføre oppgaver de har begynt på
- Rydde opp etter seg
- Vente på tur
- Gjøre ting/nye ting som trenger utholdenhet

Tips til skoleforberedende oppgaver foreldre og barn kan gjøre sammen

- La barnet hjelpe til med oppgaver hjemme
- Lese bøker for og sammen med barnet
- Se på bilder sammen og snakk om bildene og det dere har lest
- Ha ark og papir tilgjengelig
- Lek med tall og bokstaver
- Spille terningspill og kortspill
- Besøke uteområdet på skolen barnet skal begynne på
- Trene på å gå skoleveien
- Bli gjerne kjent med noen som skal gå i 1.trinn på skolen barnet skal begynne på

La barnet oppleve mestring

Snakk positivt om skolen og gi barna gode forventninger!

SFO
Skolens fritidsordning

SFO skal ivareta og møte barnas behov for omsorg, trygghet, trivsel, tilhørighet og anerkjennelse.

I SFO skal det enkelte barnet bli sett og få støtte til å utvikle empati og vise omsorg for andre. Barn skal både få omsorg og gis muligheter for å gi omsorg.

SFO skal støtte utviklingen av trygge og gode relasjoner barna imellom, mellom barna og personalet og mellom personalet og barnas foreldre.

SFO skal fremme inkludering og bidra til at alle barn har mulighet til å utvikle vennskap.

Rammeplan for SFO 2.3.

Dette trener vi på i skolestarterklubb i barnehagen

Vi øver rett og slett på at barna skal bli mer **selvstendig** og mer rustet på en god måte, for å bli minst på en stor skole.

Barna får det siste året i barnehagen litt større utfordringer, litt mer frihet og større spillerom når det gjelder medvirkning og påvirkning av egen hverdag.

Samspill, vennskap, respekt og likeverd vil være fokus i gruppa hele tiden

Hvordan vi er mot hverandre, svarer hverandre og tar vare på hverandre skal ha en sentral rolle i skolestartergruppa.

I gruppa skal det være hyggelig å omgås, og vi skal glede oss til skolestarterklubb.

Vi vil ha stort fokus på hvordan vi er mot hverandre i gruppa og hvordan vi er mot de yngre barna i barnehagen.

Hvordan er jeg en god venn og hvordan beholder jeg vennene mine vil også ha fokus og bli snakket mye om dette året.

Det er et mål å hjelpe barna til økt selvfølelse.

Vi legger opp dagene/klubbene slik at barna opplever mestring og føler seg betydningsfulle.

Vi øver på:

- å rekke opp hånda
- bare snakke når det er sin tur
- være stille når man skal det
- høre etter
- passe på seg selv og ikke de andre
- ha orden på plassen sin
- kle seg selv
- trene på å vurdere hva som passer å ha på seg ift været
- blyantgrep, klippe med saks
- tørke seg selv på do (voksne sjekke etterpå),
- tegner skolestarterne en tegning, skal de alltid skrive navnet på den
- sitte fint ved bordet og være forbilder for de yngre barna i barnehagen

Vi vil skape et miljø der alle tørr å hevde egne meninger, uavhengig av hva andre synes og mener.

Plan for det siste året i barnehagen

Aktiviteter og møter	Beskrivelse	Tidspunkt
Skolestarterklubb	Oppstart av skolestarterklubb	September
Gårdsbesøk til Nalum	Gårdsbesøk, kjøpe grønnsaker	September
Brannvern	Bjørnis og forebyggende brannvern	Uke 38
Foreldremøte i barnehagen	Eget foreldremøte med skolestarterforeldrene	September/oktober
Foreldresamtale	Samarbeid barnehage-hjem	Oktober/november
Informasjon om nærskolen	Skolen sender ut informasjon til barn som skal begynne i 1.kl	November/desember
Besøke Bugården Kirke	Julevandring i kirken	Desember
Skøytedag	Bugården	Vinteren
Skjema *Overgangsskjema* fylles ut	Skjema fylles ut i samarbeid foreldre/pedagog	Mars-april Leveres skolen innen 15.4
Foreldresamtale	Samarbeid barnehage-hjem	Mars-april
Trafikkopplæring	Tarkus og Trygg Trafikk	Våren
Prosjekt om «Kroppen min» Førstehjelp «Henry»		Våren
Foreldremøte på skolen	Skolen inviteres til foreldremøte	Mai
Møt skolen	To skoledager	Slutten av mai
Pysj-fest i barnehagen	En ettermiddag for barna	Mai/Juni
Togtur til Tønsberg		Mai/juni
Skolestarteravslutning	På slutten av sommerfesten. Barna forbereder underholdning til foreldrene.	Juni

Femåringen – den lille filosofen

Slankere i kroppen, kvikkere i hodet, og plutselig mer filosof enn utforsker. Femåringen begynner å bli seg selv, og nå blir forskjellen mellom barna mer synlig.

En femåring kan holde på lenge med noe som han velger selv, men vil du bestemme hva han skal øve på eller konsentrere seg om, er det maks femten minutter vi snakker om. Korte og morsomme økter er det som gjelder.

Fra boka ***Barnehageårene*** av Hedvig Montgomery

Overgangsskjema

Overgangsskjema er i henhold til Sandefjord kommunes rutine for overgang barnehage og skole. Overgangsskjema **fylles ut i mars/april** av pedagog i barnehagen, og fylles ut ferdig med dere foresatte på en samtale**.** Skjema sendes skolen etter samtykke av foresatte **innen 15.april.** Samtykke til at pedagog kan fylle ut overgangsskjema gis skriftlig på eget skjema fra barnehagen. Skjema i utfylt stand er en personopplysning og behandles og oppbevares på en slik måte at informasjon ikke kommer på avveie, og at uvedkommende ikke får tilgang til informasjonen. Det er kun styrer og nærmeste pedagog i barnehagen, skole, SFO som har tilgang til dette skjema.

Formålet med overgangsskjema er:

- Barnet, foresatte og barnehagen får videreført relevant informasjon til skolen
- Skolen får et godt grunnlag for å kunne legge til rette for en god oppstart for barnet i skole og SFO
- Skjemaet danner utgangspunkt for første utviklingssamtale på 1.trinn

Her er punktene i skjema

1. **Barnets perspektiv** (denne delen av samtalen gjennomfører pedagog med barnet i forkant av samtalen med foresatte)

Hva vil du at skolen og SFO skal vite om deg?
Hva er det du gleder deg til ved å begynne på skolen og SFO?
Er det noe du gruer deg til når du begynner på skolen og SFO?
Har du en venn?

2. **Informasjon om barnet** (informasjonen fylles ut av barnehagen og foresatte i fellesskap)

Beskriv barnet med tre positive ord
Hva opplever du skaper trygghet for barnet? Hvordan tar barnet imot trøst og støtte fra voksne?
Opplever du/dere at det er noe barnet er engstelig eller urolig for? (for eksempel høye lyder, snakke foran andre, nye situasjoner og lignende
Trenger barnet hjelp og veiledning i lek? I så fall på hvilken måte?
Har barnet en venn?
Hvilket forhold har barnet til skjermbruk?
Har det vært tiltak knyttet til barnehagemiljø i barnehagen? (jf.kap. 8 i barnehageloven)
Har barnet hatt jevnt oppmøte i barnehagen? Hvis ne, evt. Årsak?
Klarer barnet påkledning og toalettbesøk selv?
Har barnet noen allergier eller andre hensyn skolen og SFO bør vite om?

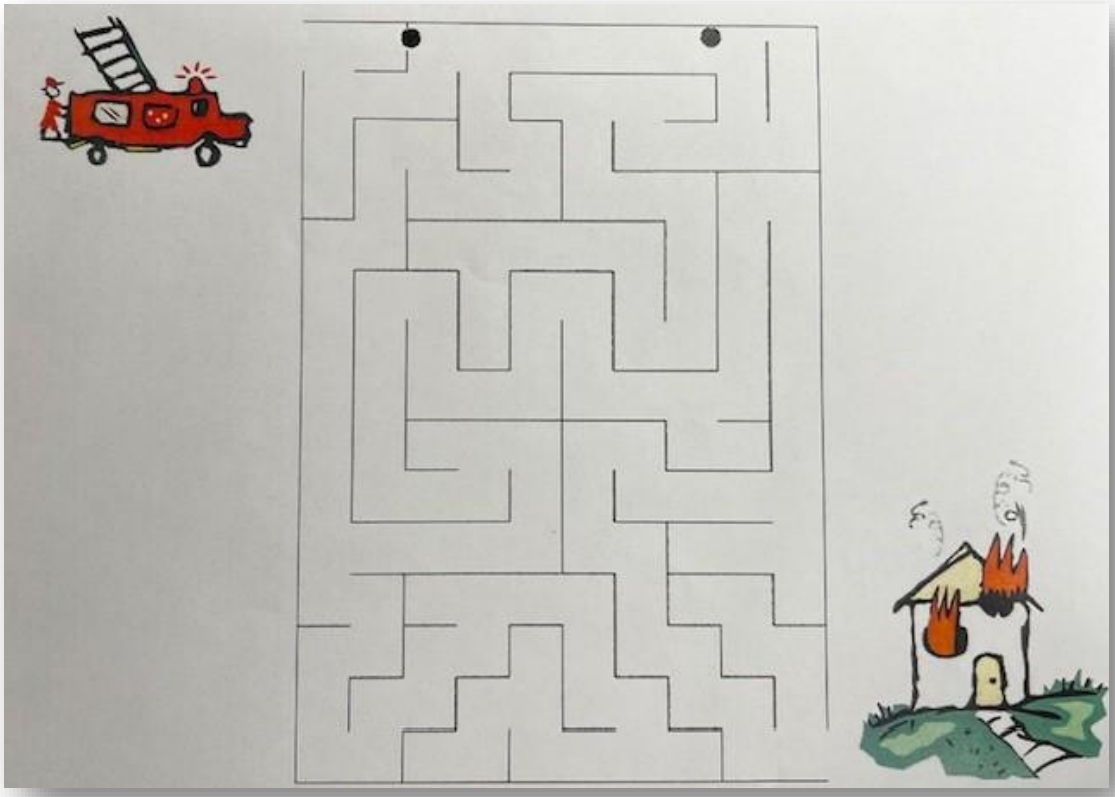
3. **Familie og nettverk**

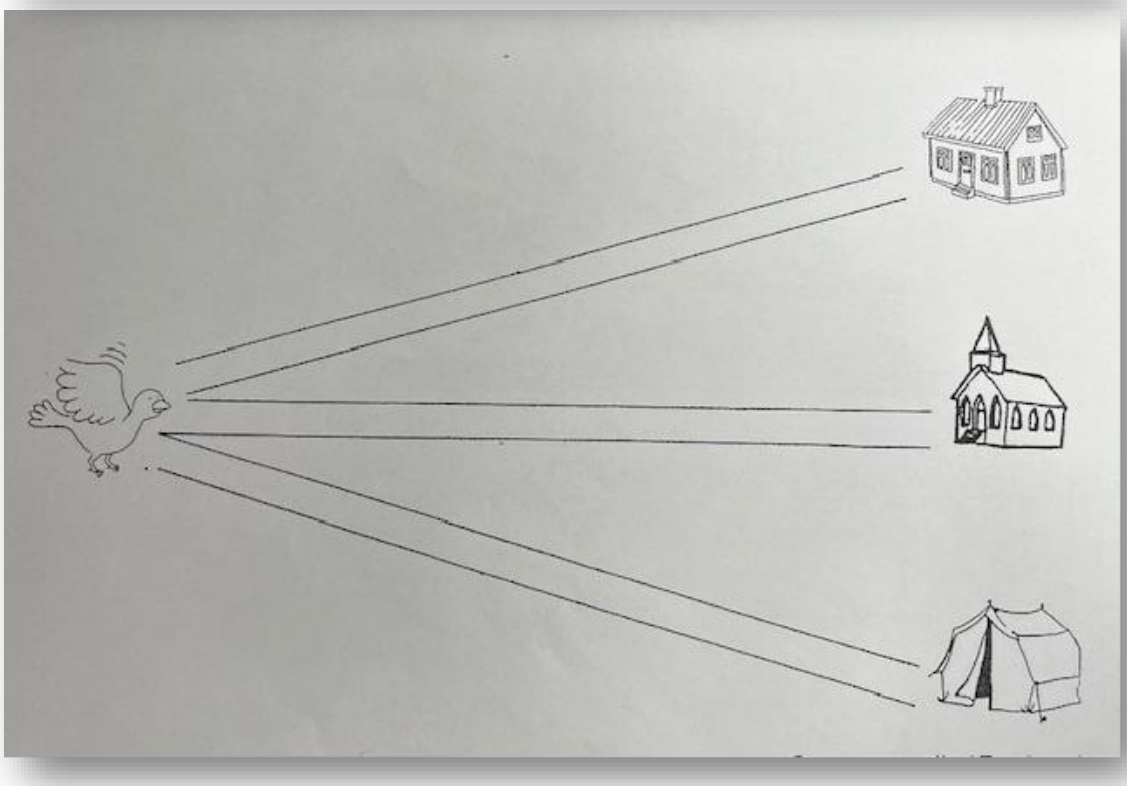
Hvem bor barnet sammen med? Bor barnet i to hjem? Evt andre bosituasjoner?
Er det noe skole og SFO bør vite om familiens kultur, livssyn eller religion?
Er barnet vant til å høre, snakke og forholde seg til flere språk? Evt annet morsmål?
Er det økonomiske forhold hjemme som kan gjøre det utfordrende med deltagelse i ulike aktiviteter?
Har barnet opplevd store endringer eller påkjenninger som skole og SFO bør vite om? (f.eks flukt, samlivsbrudd, dødsfall, sykdom, flytting)
Har dere hatt oppfølgning av andre instanser som dere ønsker at skolen og SFO skal vite om? (for eksempel PPT, BUPA, Psykisk helse, skolehelsetjenesten, habilitering, fysio/ergo, barneverntjenesten etc.)
Har barnet opplevd eller vært vitne til fysisk og/eller psykisk vold, krenkelse eller overgrep?

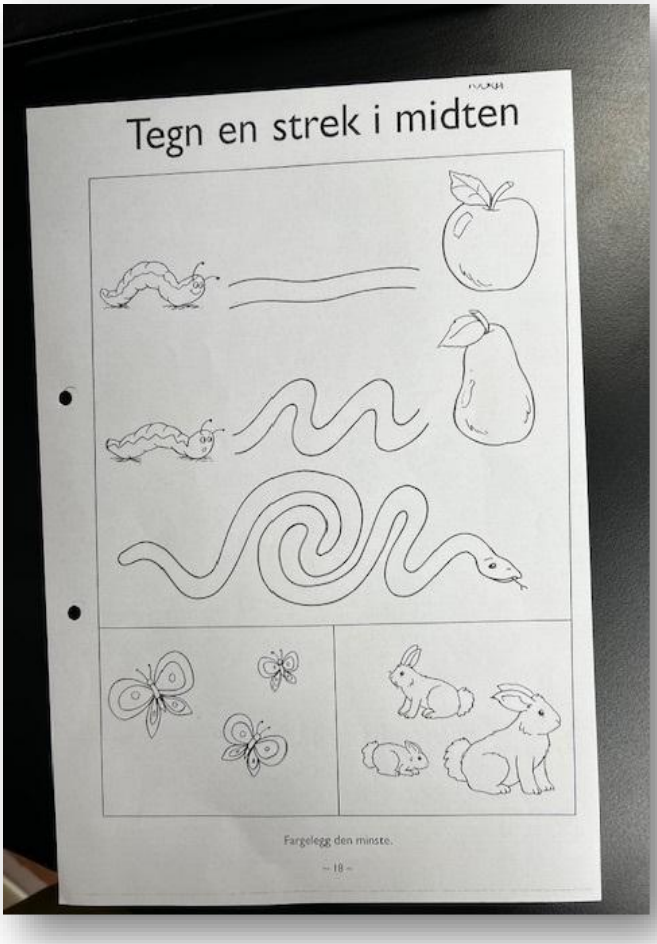
4. **Annet**

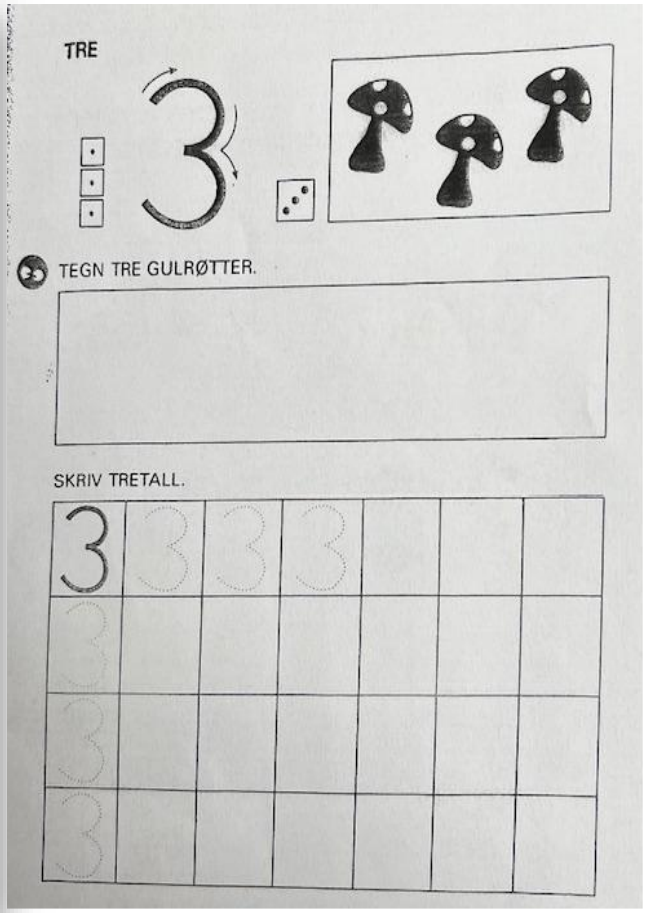
Er det noe annet dere ønsker at skolen skal vite om?

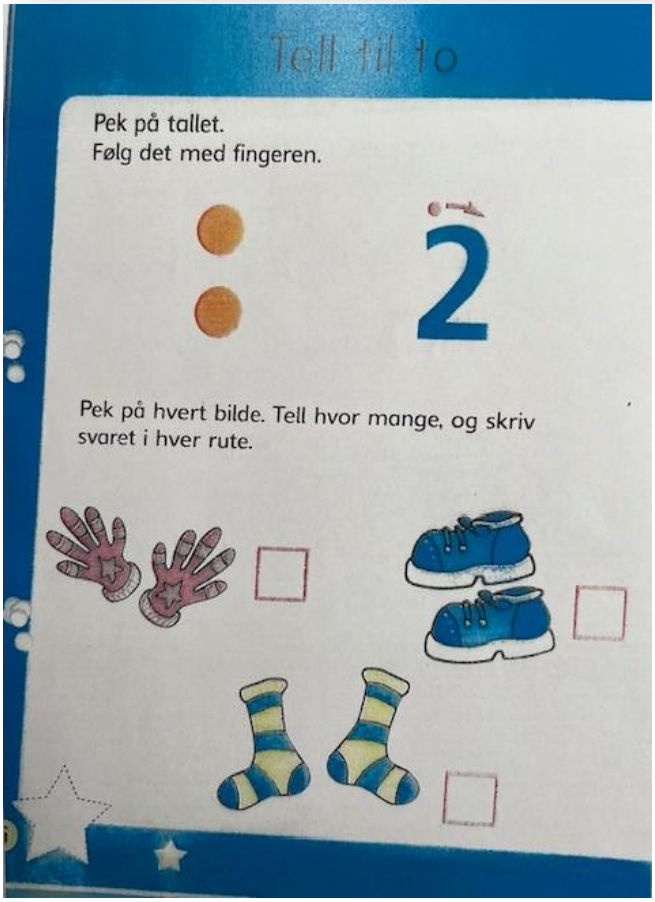
Videre i heftet finner dere eksempler på oppgaver som gjennomføres i skolestarterklubben

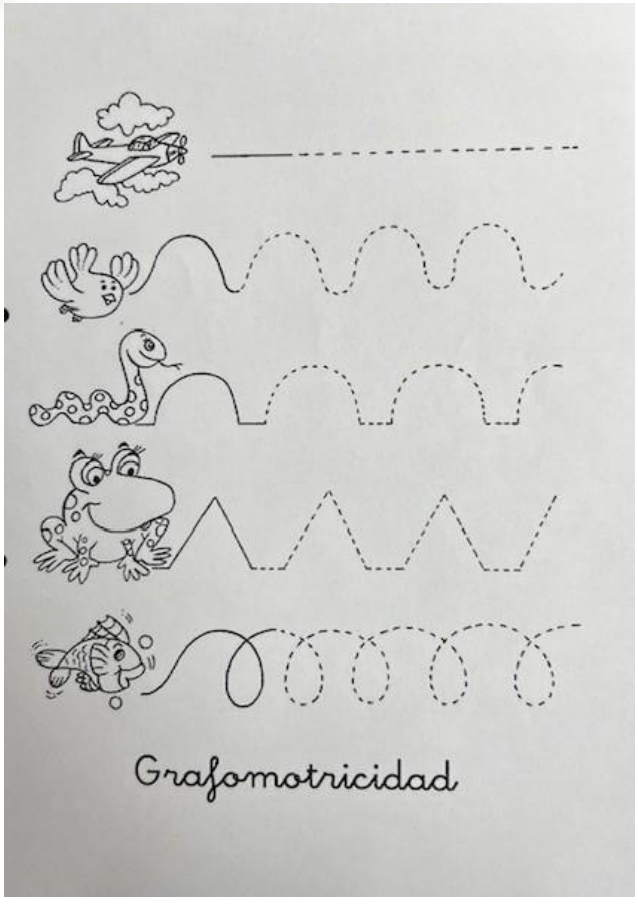

Tegn en strek i midten
Fargelegg den minste.
– 18 –

TRE
3
TEGN TRE GULRØTTER.
SKRIV TRETALL.

Tell til to
Pek på tallet.
Følg det med fingeren.
2
Pek på hvert bilde. Tell hvor mange, og skriv svaret i hver rute.

Grafomotricidad